

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอ.....นางวัง..... จังหวัด.....หนองบัวลำภู.....

ข้อมูล ณ วันที่.....๓๑.....เดือน.....กรกฎาคม.....พ.ศ.....๒๕๖๘.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุลนางอรอุมา อุทธากิจ.....



๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้๑๑๘/๑ ม. ๗ ต. เทพศิรี อ. นางวัง จ. หนองบัวลำภู.....

โทรศัพท์ ๐๖๑-๑๕๗๗๒๖๖.....Facebook ...Onuma Auththakit... Line

เกิด พ.ศ. ๒๕๑๔ ปัจจุบันอายุ ๕๔ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษาจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.....

สถาบันการศึกษา

คณะ/สาขาวิชา

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร๗๕๐,๐๐๐..... บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ.๒๕๖๗.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก....ไม้ผลตามฤดูกาล.(พุทรา,กระท้อน,เงาะ,ลิ้นจี่,ลำไย,ฝรั่งกิมจู และชมพู.).....

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๑.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงเรียนรู้ไม้ผลปลอดสารเคมี...โดยมีการจัดการสวนด้วยวิธีการเกษตรปลอดภัย ใช้ปุ๋ยอินทรีย์และสารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมี ลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และรักษาสมดุลของระบบนิเวศในพื้นที่



๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน.....๖.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๓.๑ การผลิตไม้ผล



๓.๒ การผลิตผักปลอดภัย

๓.๓ การขยายพันธุ์พืช



๓.๔ การผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ



๓.๕ การผลิตข้าว



๓.๖ การจัดการศัตรูพืชผสมผสาน



๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน....๔.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๔..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑.การผลิตไม้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ ๒.ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓.การขยายพันธุ์ไม้ผล ๔.การผลิตพืชปลอดภัย

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑.การผลิตไม้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ ๒.การขยายพันธุ์ไม้ผล

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑.ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๒.การผลิตพืชปลอดภัย

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ได้จัดทำ หลักสูตรการผลิตไม้ผล ซึ่งเป็นหลักสูตรเด่นของศูนย์ฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการปลูกและดูแลรักษาไม้ผลอย่างถูกวิธี เน้นการผลิตที่ได้คุณภาพ ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง และสามารถสร้างรายได้ที่ยั่งยืนแก่เกษตรกรในพื้นที่

เนื้อหาหลักของหลักสูตรประกอบด้วย การคัดเลือกพันธุ์ไม้ผลที่เหมาะสมกับพื้นที่ การเตรียมดินและการปลูก การบำรุงรักษา เช่น การให้น้ำ การใส่ปุ๋ยอินทรีย์ การตัดแต่งกิ่ง การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน ตลอดจนการเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อรักษาคุณภาพผลผลิต

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ใช้วิธีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการควบคู่กับการเรียนรู้ในแปลงจริง โดยให้เกษตรกรได้เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ พร้อมเยี่ยมชมแปลงสาธิตของเกษตรกรต้นแบบ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนได้อย่างเหมาะสม

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

คณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอได้เปิดพื้นที่ให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมแบบมีโครงสร้าง เพื่อรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และภาคเอกชน กระบวนการดังกล่าวประกอบด้วย การสำรวจฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ การจัดประชุมระดมความคิดเห็นเชิงเวิร์กช็อป การตรวจพื้นที่จริง และการจัดทำร่างแผนร่วม ซึ่งร่างแผนจะผ่านการกลั่นกรอง ปรับปรุงตามผลการมีส่วนร่วม

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ได้ดำเนินการโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมจากหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- เกษตรกรต้นแบบประจำ ศพก. (นางอรอุมา อุทธากิจ)
- เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอนาวัง
- ผู้แทนหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่
- ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- เครือข่ายเกษตรกร และ ศพก. เครือข่าย



กระบวนการจัดทำแผนฯ เริ่มจากการประชุมหารือร่วมกันเพื่อทบทวนข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ ปัญหาและความต้องการของเกษตรกร รวมทั้งนโยบายและเป้าหมายการพัฒนาที่สอดคล้องกับทิศทางจังหวัด จากนั้นจึงร่วมกันกำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยยึดหลักการบูรณาการความร่วมมือและใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างคุ้มค่า

กิจกรรมสำคัญที่บรรจุในแผนฯ ได้แก่

๑. **พัฒนาฐานเรียนรู้** – ฐานการขยายพันธุ์พืช พร้อมวัสดุและอุปกรณ์ประกอบ เพื่อให้เกษตรกรและผู้สนใจสามารถเรียนรู้เทคนิคการผลิตที่มีประสิทธิภาพ
๒. **พัฒนาพื้นที่บริเวณ ศพก.** – ปรับปรุงภูมิทัศน์ จัดทำป้ายนำทาง และจัดหาโต๊ะ เก้าอี้ รวมถึงสื่อการสอน เพื่อรองรับผู้มาเยี่ยมชมและฝึกอบรม



ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

แรงบันดาลใจสำคัญที่ทำให้เกษตรกรต้นแบบปรับเปลี่ยนจากการทำเกษตรแบบเดิม มาสู่การทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและเทคโนโลยี มาจากความตั้งใจที่จะมีรายได้อย่างต่อเนื่องตลอดปี ตลอดเดือน และตลอดวัน เพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของครอบครัว นอกจากนี้ยังมองเห็นโอกาสจากราคาผลผลิตที่มีความน่าสนใจ หากสามารถผลิตได้ตรงตามความต้องการของตลาด



อีกปัจจัยสำคัญคือคำสอนของบิดาที่ปลูกฝังให้ “ทำเกษตรต้องทำให้เก่ง ทำให้รู้จริง และทำให้ยั่งยืน” ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ปรับใช้หลักวิชาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการผลิต ตั้งแต่การวางแผนการเพาะปลูก การใช้ระบบน้ำและปุ๋ยอย่างเหมาะสม การจัดการศัตรูพืชแบบลดการใช้สารเคมี ไปจนถึงการเก็บเกี่ยวและการตลาด เพื่อให้ได้ผลผลิตคุณภาพสูง สร้างรายได้ที่มั่นคง และทำเกษตรอย่างยั่งยืน

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

เกษตรกรรุ่นแบบสังเกตเห็นว่า เกษตรกรรายอื่นที่มีการวางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบและใช้เทคโนโลยี สามารถจำหน่ายผลผลิตได้ในราคาดีและต่อเนื่อง จึงเกิดความคิดว่าตนเองซึ่งประกอบอาชีพเกษตรอยู่แล้ว มีทั้งความรู้พื้นฐานและความตั้งใจ สามารถพัฒนาไปสู่แนวทางดังกล่าวได้เช่นกัน

ความท้าทายสำคัญ คือ การปรับเปลี่ยนจากการทำเกษตรแบบเดิมที่เน้นประสบการณ์และวิถีปฏิบัติที่สืบทอดกัน มาเป็นการเกษตรที่มีการวางแผน ใช้ข้อมูลและหลักวิชาการประกอบการตัดสินใจ ตลอดจนการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม เช่น ระบบน้ำประหยัด การใช้สารชีวภัณฑ์ และการจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว มาใช้ในกระบวนการผลิต เพื่อเพิ่มคุณภาพ ลดต้นทุน และสร้างความได้เปรียบทางการตลาด

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

๑. จัดใช้สารเคมีในการเพาะปลูก เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงลดความเสี่ยงต่อสุขภาพของผู้ผลิตและผู้บริโภค

๒. ผลิตปุ๋ยใช้เอง เช่น ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ จากวัสดุเหลือใช้ในครัวเรือนและในไร่นา เพื่อลดต้นทุนการซื้อปุ๋ยเคมี



๓. ทำกับดักล่อแมลงด้วยตนเอง โดยใช้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น เพื่อป้องกันการระบาดของแมลงศัตรูพืช โดยไม่พึ่งพาสารเคมี



๔. ห่อผลผลิต เช่น การห่อผลไม้ในช่วงเจริญเติบโต เพื่อป้องกันแมลงและโรคพืช ลดการใช้สารเคมี และรักษาคุณภาพของผลผลิตให้ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด



๕. การห่มฟางคลุมโคนต้น เพื่อรักษาความชื้นในดิน ลดการระเหยของน้ำ ควบคุมวัชพืช และเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน ทำให้ลดความถี่ในการรดน้ำและลดการใช้ปุ๋ยเคมี



๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

๑. การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาในพื้นที่

ตรวจสอบสภาพดิน น้ำ และสภาพแวดล้อมในพื้นที่เพาะปลูก รวมถึงการเก็บข้อมูลปัญหาที่เคยเกิดขึ้น เช่น การระบาดของศัตรูพืช ภาวะดินเสื่อมโทรม หรือการขาดแคลนน้ำ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน

๒. การคัดเลือกเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่เหมาะสม

เลือกใช้เทคโนโลยีที่สอดคล้องกับปัญหาและศักยภาพของพื้นที่ เช่น ระบบน้ำหยดเพื่อประหยัดน้ำ การห่อผลผลิตเพื่อลดการใช้สารเคมี หรือการใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันโรคและแมลง

๓. การเตรียมความพร้อมและวางแผนการดำเนินงาน

จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และปัจจัยการผลิตที่จำเป็น รวมถึงการจัดตารางการดำเนินงานให้เหมาะสมกับฤดูกาลและชนิดพืช

๔. การดำเนินการในแปลงจริง

ปรับใช้เทคโนโลยีตามแผนที่วางไว้ เช่น ติดตั้งระบบน้ำหยด ทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ทำกับดักล่อแมลง และห่มฟางคลุมโคนต้น พร้อมทั้งห่อผลผลิตในช่วงเจริญเติบโต

๕. การติดตามและประเมินผล

ตรวจสอบผลการใช้เทคโนโลยี เช่น การเจริญเติบโตของพืช อัตราการรอดของผลผลิต ต้นทุนที่ลดลง หรือคุณภาพผลผลิตที่เพิ่มขึ้น พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลเพื่อใช้ปรับปรุงการทำงานในรอบต่อไป

๖. การปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

นำข้อมูลจากการประเมินผลมาปรับปรุงวิธีการ ใช้เทคโนโลยีเสริม หรือทดลองนวัตกรรมใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและความคุ้มค่าของการลงทุน

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทนต่อโรคแมลง เป็นต้น

๑. สำรวจและเก็บข้อมูลพื้นฐานก่อนลงมือ

- เก็บข้อมูลสภาพพื้นที่ (ความลาดเอียง น้ำท่า การระบายน้ำ) ภูมิอากาศท้องถิ่น (ปริมาณฝน อุณหภูมิ ฤดูกาล) และประวัติการเพาะปลูก
- สำรวจปัญหาเด่น (หลุมพราง เช่น ดินเสื่อม น้ำขัง/แล้ง โรค/แมลงระบาด) และความต้องการตลาด (ช่วงเวลาที่ต้องการคุณภาพ/ขนาด)

๒. ศึกษาผลวิเคราะห์ดินและวางแผนบำรุงดิน

- อ่านคำแนะนำจากรายงานห้องปฏิบัติการ (ระดับธาตุอาหารที่ขาด/เพียงพอ/เกิน)
- กำหนดการปรับสภาพดินถ้าจำเป็น เช่น หาก pH ต่ำ ต้องใส่ปูนขาว (liming) ตามคำแนะนำของห้องปฏิบัติการ
- เพิ่มอินทรีย์วัตถุโดยใส่ปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยคอกหรือปลูกพืชปุ๋ยสดเพื่อปรับโครงสร้างดินและเพิ่มความสามารถในการอุ้มน้ำ

๕. การปรับเปลี่ยนและคัดเลือกพันธุ์พืชที่เหมาะสม

- ศึกษาข้อมูลพันธุ์ที่ทนแล้ง/ทนน้ำขัง ทนโรคและแมลง และตรงตามความต้องการตลาด (ขนาด รสชาติ สี)

- เลือกพันธุ์ที่ผ่านการทดสอบหรือแนะนำโดยสถานีวิจัย/สำนักงานเกษตร ซึ่งมีข้อมูลการปรับตัวกับสภาพท้องถิ่น
- ซื้อเมล็ด/ต้นพันธุ์จากแหล่งที่เชื่อถือได้ มีใบรับรอง (ถ้ามี) และทดลองปลูกบนแปลงเล็กก่อนขยาย

๖. การเตรียมพื้นที่และการปลูกตามหลักวิชาการ

- ปรับพื้นที่ให้เหมาะสม (พรวน ดิน ปรับระดับ/ร่องน้ำ) เพื่อการระบายน้ำและการให้น้ำที่มีประสิทธิภาพ
- กำหนดระยะปลูก (plant spacing) ตามคำแนะนำพันธุ์และสภาพดินเพื่อให้ทรงพุ่มและแสงเหมาะสม
- หากเพาะกล้า ให้เตรียมกันหลุม เติมวัสดุปรับปรุงดิน และวางแผนการลงกล้าในช่วงเวลาที่เหมาะสม

๗. การจัดการธาตุอาหารและการให้น้ำระยะต่าง ๆ

- จัดทำปฏิทินการให้ปุ๋ยตามระยะการเจริญ (ยกตัวอย่าง: ปุ๋ยรองพื้น – ปุ๋ยให้ช่วงแตกกิ่ง/แทงยอด – ปุ๋ยให้ช่วงติดผล)
- ใช้วิธีให้ปุ๋ยตามความต้องการจริงของพืช (fertigation ผ่านระบบน้ำหยด ถ้าใช้ได้) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้ปุ๋ยและลดการสูญเสีย
- ดูแลความชื้นดินตามความต้องการของพืช หลีกเลี่ยงทั้งน้ำขังและการแห้งเกินไป

๘. การจัดการศัตรูพืชแบบบูรณาการ (IPM)

- เฝ้าระวัง (monitoring) โดยใช้กับดัก ดูความหนาแน่นศัตรูพืช และบันทึกความเสียหาย
- ใช้มาตรการป้องกันเชิงวัฒนธรรม (crop rotation, ระยะปลูก) กับการใช้ศัตรูธรรมชาติ (biocontrol) และสารชีวภัณฑ์เป็นหลัก
- ใช้สารเคมีเป็นมาตรการสุดท้ายและตามเกณฑ์เศรษฐกิจ (economic threshold) เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดความต้านทาน



๙. การจัดการหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อเพิ่มมูลค่า

- คัดเลือก เกรด เก็บในช่วงเวลาที่เหมาะสม และใช้วิธีเก็บรักษาที่ลดการเน่าเสีย (คัดแยก ห่อ ผลิตภัณฑ์แปรรูป หากเหมาะสม)
- ปรับบรรจุภัณฑ์ให้เหมาะกับตลาด และเก็บข้อมูลต้นทุน-รายได้ เพื่อตัดสินใจทางการตลาด



๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑๑.....ชนิด ประกอบด้วย

- ๑.๑)มะขามหวาน..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๘ ไร่.....(ไร่-งาน-วา)
- ๑.๒)พุทรา..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๓ ไร่.....(ไร่-งาน-วา)
- ๑.๓)เงาะ..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑ ไร่.....(ไร่-งาน-วา)
- ๑.๓)ชมพู่..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑ ไร่.....(ไร่-งาน-วา)
- ๑.๓)ลิ้นจี่..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑ งาน.....(ไร่-งาน-วา)
- ๑.๓)ฝรั่งกิมจู..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑ ไร่.....(ไร่-งาน-วา)
- ๑.๓)กระท้อน..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑ ไร่.....(ไร่-งาน-วา)
- ๑.๓)ลำไย..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑ งาน.....(ไร่-งาน-วา)
- ๑.๓)กล้วยน้ำหว่า..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑ งาน.....(ไร่-งาน-วา)
- ๑.๓)มะม่วงแก้วขมิ้น..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑ ไร่.....(ไร่-งาน-วา)
- ๑.๓)มะพร้าวน้ำหอม..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑ ไร่.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

- ๒.๑)ปลาตะเพียน..... จำนวน.....๕๐๐.....(หน่วย.ตัว...)
- ๒.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)
- ๒.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

- ๓.๑) จำนวน.....(ตัว)
- ๓.๒) จำนวน..... (ตัว)
- ๓.๓) จำนวน..... (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

- ๔.๑)ไข่..... จำนวน.....๑.....(หน่วย...ไร่...)
- ๔.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)
- ๔.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ไม้ผล.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

รายการต้นทุน เป็นเงิน (บาท/ไร่)

- ๑.๑) ค่าแรงงานและดูแลรักษา ๔,๐๐๐
- ๑.๒) ค่าปุ๋ยอินทรีย์ / ปุ๋ยคอก ๒,๕๐๐
- ๑.๓) ค่าขนส่งผลผลิต ๓,๐๐๐
- ๑.๔) ค่าบำรุงรักษาระบบน้ำ ๑,๕๐๐

รายการต้นทุน เป็นเงิน (บาท/ไร่)

๑.๕) ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ๑,๐๐๐

รวมต้นทุนการผลิต ๑๒,๐๐๐ บาท/ไร่

รายได้๔๐,๕๐๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.... – การขายผลไม้หลากหลายชนิดที่ตลาดหนองด่านเป็นประจำทุกวัน เช่น

มะขามหวาน, พุทรา, ฝรั่ง, กล้วย ฯลฯ

– การจำหน่ายผลผลิตสดตามฤดูกาล เช่น กล้วยน้ำว้า, ชมพู, ฝรั่ง ที่มีเก็บขายได้ต่อเนื่อง

– การรับนักท่องเที่ยวหรือผู้บริโภคมารับซื้อสินค้าหน้าสวน (ขายหน้าสวน)

เฉลี่ยรายได้วันละ....๒๐๐๐.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ....

– การขายผลไม้ตามฤดูกาลผ่านตลาดหนองด่านที่มีปริมาณผลผลิตมากในบางช่วง (เช่น เงาะ, มะม่วง, ลำไย)

– รายได้เสริมจากการออกบูธกับสำนักงานเกษตรอำเภอ หรือกิจกรรมพิเศษที่จัดประจำในบางสัปดาห์.

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ....๑๔,๔๐๐.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ....

– รายได้จากการจำหน่ายไม้ผลที่ออกผลทุกเดือน เช่น กล้วยน้ำว้า, มะพร้าว, ฝรั่ง

– รายได้จากหน่วยงานราชการหรือนักท่องเที่ยวที่มาซื้อสินค้าหน้าสวน

– การเข้าร่วมงานเกษตรหรือเทศกาลในพื้นที่ เช่น งาน OTOP, งานวันเกษตร

เฉลี่ยรายได้เดือนละ....๖๒,๕๐๐.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ....

– รายได้รวมจากไม้ผลทั้ง ๑๑ ชนิด เช่น มะขามหวาน, พุทรา, เงาะ, ลิ้นจี่, มะม่วง ฯลฯ

– การจำหน่ายทั้งในตลาดประจำ, บูธงานเกษตร, และขายหน้าสวน

– รายได้จากกิจกรรมพิเศษ เช่น งานนิทรรศการ, งานเกษตรแฟร์, หรือจัดแสดงแปลงเรียนรู้

เฉลี่ยรายได้ปีละ....๗๕๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

เกษตรกรสามารถสร้างรายได้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปีจากการวางแผนการผลิตไม้ผลให้มีผลผลิตหมุนเวียนกันตามฤดูกาล ทำให้มีรายได้มั่นคง ลดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ และยังลดต้นทุนการผลิตจากการไม่ใช้สารเคมี ใช้น้ำบาดาลและการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน ส่งผลให้สุขภาพของเกษตรกรดีขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน นอกจากนี้ ยังได้รับโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานราชการ เช่น การออกบูธจำหน่ายสินค้า นิทรรศการ และการเป็นต้นแบบเกษตรกรในพื้นที่

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ทำหน้าที่เป็นแหล่งถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตร เทคโนโลยีการผลิต การจัดการสวน และการตลาด โดยเปิดให้เกษตรกรในพื้นที่และผู้สนใจเข้ามาศึกษาดูงาน ฝึกอบรม หรือเรียนรู้จากแปลงจริง ส่งผลให้เกษตรกรรายอื่นได้รับความรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้กับ

แปลงของตนเองได้อย่างเหมาะสม เกิดแรงบันดาลใจในการทำเกษตรปลอดภัย และลดการพึ่งพาการเกษตรแบบเดิม

ชุมชนได้รับประโยชน์จากการมีแหล่งอาหารปลอดภัยใกล้บ้าน ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการบริโภคและเพิ่มความมั่นคงทางอาหาร เกิดการจ้างงานในชุมชนจากกิจกรรมในสวน เช่น การขนส่ง การดูแลรักษา และการจำหน่ายผลผลิต ส่งผลให้เกิดการหมุนเวียนรายได้ในท้องถิ่น นอกจากนี้ สวนยังเป็นจุดหมายของนักท่องเที่ยวและหน่วยงานราชการ ทำให้ชุมชนมีโอกาสพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์และเศรษฐกิจของชุมชนอย่างยั่งยืน



๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

เกษตรกรได้นำเทคโนโลยีและแนวทางการจัดการด้านการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมาปรับใช้ในพื้นที่สวนไม้ผลผสมผสาน ซึ่งเป็นแปลงเรียนรู้ของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) โดยมีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่แปลงเกษตรและชุมชน

๑. การใช้น้ำอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ

มีการนำน้ำบาดาลมาใช้ในระบบชลประทานแบบพ่นหมอกและสปริงเกอร์เฉพาะจุด ซึ่งช่วยลดปริมาณการใช้น้ำและรักษาระดับน้ำใต้ดินในระยะยาว

๒. การไม่ใช้สารเคมีในการผลิตทางการเกษตร

ใช้วิธีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน เช่น การใช้สารชีวภาพ น้ำหมักสมุนไพร และการปลูกพืชไล่แมลงร่วมในแปลง ส่งผลให้ไม่มีสารเคมีตกค้างในดิน น้ำ และสิ่งแวดล้อม ลดความเสี่ยงต่อสุขภาพของเกษตรกรและผู้บริโภค

๓. การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และการหมุนเวียนทรัพยากรในสวน

ผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษวัสดุเหลือใช้ในส่วน เช่น เศษใบไม้ หญ้าแห้ง ปุ๋ยคอก ช่วยลดการพึ่งพาปุ๋ยเคมี และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินในระยะยาว

๔. การปลูกไม้ผลหลากหลายชนิดในรูปแบบสวนผสมผสาน

เป็นการสร้างความหลากหลายทางชีวภาพ ลดความเสี่ยงจากโรคแมลงและภัยธรรมชาติ ช่วยอนุรักษ์หน้าดิน ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน และช่วยรักษาสมดุลของระบบนิเวศในพื้นที่เกษตร

๕. การเป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน

ในฐานะที่เป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ได้จัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้

เกี่ยวกับเกษตรที่ยั่งยืนให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจในพื้นที่ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้ในแปลงของตนเอง ช่วยขยายผลการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับชุมชน

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.) การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และวัสดุธรรมชาติในแปลงเพาะปลูก ช่วยรักษาคุณภาพดินและเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ ลดการใช้ปุ๋ยเคมี ,การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพผ่านระบบน้ำบาดาลและระบบให้น้ำแบบประหยัด ช่วยอนุรักษ์แหล่งน้ำใต้ดิน ,ไม่ใช้สารเคมีในการควบคุมศัตรูพืช ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพน้ำในพื้นที่ ,การปลูกไม้ผลผสมผสานหลายชนิด ส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพและสร้างสมดุลระบบนิเวศในพื้นที่ และการเป็นศูนย์เรียนรู้ถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ช่วยขยายผลการอนุรักษ์สู่เกษตรกรในชุมชนอย่างยั่งยืน

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

เกษตรกรต้นแบบมีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นลักษณะทางภูมิศาสตร์ ดิน ฟ้า อากาศ ระบบน้ำ และทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง รวมถึงความต้องการและปัญหาที่เกษตรกรในพื้นที่ประสบอยู่ ข้อมูลเหล่านี้ถูกนำมาใช้เป็นฐานข้อมูลสำคัญสำหรับการวางแผนและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ทั้งยังช่วยให้สามารถปรับใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นได้อย่างถูกต้อง ส่งผลให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต รวมทั้งสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ความรู้พื้นฐานดังกล่าวยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดความรู้และขยายผลการพัฒนาไปยังเกษตรกรรายอื่น ๆ ในชุมชนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ได้ดำเนินการให้บริการอย่างครบวงจรในฐานะจุดอบรมและศึกษาดูงานแก่เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป โดยมีการจัดกิจกรรมฝึกอบรมที่เน้นการถ่ายทอดความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตร การจัดการแปลงปลูก และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมแนวทางเกษตรแบบยั่งยืน เช่น การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

นอกจากนี้ ศูนย์ยังเป็นแหล่งศึกษาดูงานที่ได้รับความสนใจจากกลุ่มเกษตรกรจากพื้นที่อื่น หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรต่าง ๆ ที่ต้องการเรียนรู้วิธีการบริหารจัดการและการดำเนินงานจริงในแปลงเกษตรของศูนย์ ซึ่งช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในชุมชนเกษตรกร



๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

เกษตรกรต้นแบบพร้อมให้คำแนะนำที่เหมาะสมและทันสถานการณ์ เพื่อช่วยลดปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร อาทิ ปัญหาเกี่ยวกับศัตรูพืช การจัดการดิน น้ำ และทรัพยากร รวมถึงการปรับใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

นอกจากนี้ ศูนย์ยังเปิดรับเรื่องราวร้องเรียนและข้อเสนอแนะจากเกษตรกรในพื้นที่เป็นประจำ เพื่อเป็นช่องทางในการรับฟังและแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาในเชิงรุกและการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การแก้ไขเป็นไปอย่างเหมาะสม

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ได้ดำเนินการให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรแก่เกษตรกรในพื้นที่อย่างต่อเนื่องและครอบคลุม โดยรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีการเกษตร แนวทางการผลิตที่เหมาะสม การจัดการศัตรูพืช ภัยธรรมชาติ และการตลาด ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น การประชุมกลุ่ม การอบรม สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์

นอกจากนี้ ศูนย์ยังมีบทบาทสำคัญในการประชาสัมพันธ์นโยบายและข้อปฏิบัติสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรในพื้นที่ อาทิ การรณรงค์ การหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร เพื่อป้องกันปัญหาฝุ่นควันและส่งเสริมการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอย่างยั่งยืน รวมถึงการสนับสนุนและให้คำแนะนำเกี่ยวกับ การขึ้นทะเบียนปลูกข้าว กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกษตรกรได้รับสิทธิประโยชน์และสามารถเข้าถึงโครงการสนับสนุนต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

ได้ดำเนินการขยายผลองค์ความรู้และเทคโนโลยีทางการเกษตรสู่เกษตรกรในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง ผ่านช่องทางหลากหลาย เช่น การจัดอบรมสัมมนา ฝึกปฏิบัติจริงในแปลงเรียนรู้ การจัดกิจกรรมศึกษาดูงาน รวมถึงการให้คำปรึกษาและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง



เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมและได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้สามารถนำไปปรับใช้ในการบริหารจัดการและพัฒนาการผลิตของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน และการประหยัดการใช้น้ำในระบบน้ำบาดาล ซึ่งช่วยลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตได้อย่างชัดเจน

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนางานเกษตรร่วมกับชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินกิจกรรมผ่านความร่วมมือกับองค์กรภาครัฐ เอกชน และกลุ่มเกษตรกรในชุมชน เพื่อบูรณาการทรัพยากรและความรู้ในท้องถิ่น

ได้เข้าร่วมวางแผนและดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ เช่น การจัดกิจกรรมอบรม การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม การสนับสนุนการตลาด และการพัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ โดยมีการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานสำนักงานเกษตรอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกลุ่มเกษตรกร เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและวางแผนพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ของตนเอง เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของและความยั่งยืนในการพัฒนาเกษตรกรรม โดยผลจากการมีส่วนร่วมนี้ ทำให้เกิดการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของเกษตรกรอย่างแท้จริง และเกิดเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งในชุมชน



๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

รับผิดชอบในการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อสร้างเครือข่ายการทำงานที่บูรณาการและส่งเสริมการพัฒนาร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ให้บริการความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตร พร้อมทั้งสนับสนุนด้านการตลาด เพื่อช่วยให้เกษตรกรได้รับผลประโยชน์สูงสุดจากการดำเนินงาน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน สามารถเป็นแรงบันดาลใจให้เกษตรกรในพื้นที่หันมาปรับปรุงและพัฒนาการเกษตรของตนเองตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การจัดทำคันทนาคูใหญ่เพื่อปลูกไม้ผลและพืชผสมผสาน การสร้างแหล่งน้ำสำหรับการเกษตรที่เพียงพอ รวมถึงการปรับเปลี่ยนนาข้าวบางส่วนเป็นบ่อเลี้ยงปลา ซึ่งส่งผลให้เกิดระบบเกษตรกรรมที่ยั่งยืนและสอดคล้องกับธรรมชาติ ๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

เป็นจุดเชื่อมโยงและส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ชุมชนเกษตรกรมีความเข้มแข็งและพัฒนาทักษะความรู้ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ



๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรไม้ผล ผสมผสาน อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู
- ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ใช้น้ำบาดาลและแปรรูปทางการเกษตรบ้านเทพศิรี
- Smart Farmer อำเภอนาวัง

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

เสียสละทั้งในด้านการทุ่มเทเวลา แรงกาย และความรู้ความสามารถ เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีและแนวทางการทำเกษตรที่เหมาะสมให้กับเกษตรกรในชุมชน นอกจากนี้ ยังมีการอุทิศที่ดินและทรัพยากรส่วนตัวในการจัดสร้างสถานที่และอุปกรณ์สำหรับการเรียนรู้และฝึกอบรม อีกทั้งยังมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรต่าง ๆ

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ทำวันละนิด ดีกว่าคิดจะทำ ,อย่าหมิ่นเงินน้อย อย่าคอยวาสนา

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

นางรัตติยาพร ปราชญ์วงศ์ เกษตรอำเภอนาวัง

นางสาวสุพรรณษา จันโสภา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ (เกษตรประจำตำบลนาเหล่า)

นางสาวซ่อมภา มาชาติ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ (เกษตรประจำตำบลวังทอง)

นายกิตติภักดิ์ กาบเย็น นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ (ผู้รับผิดชอบงาน ศพก.ระดับอำเภอ)

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

กระบวนการถอดบทเรียน

ครั้งที่ ๑

เริ่มต้นด้วยการสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง เพื่อให้ผู้เข้าร่วมรู้สึกผ่อนคลาย จากนั้นชี้แจงวัตถุประสงค์ของการถอดบทเรียน พร้อมตั้งคำถามปลายเปิดเพื่อกระตุ้นการแลกเปลี่ยนความเห็น และบันทึกข้อมูลจากการเล่าเรื่องประวัติความเป็นมา รวมถึงสังเกตพฤติกรรมและปฏิกิริยาต่าง ๆ ของผู้เข้าร่วม

ครั้งที่ ๒

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการภายในศูนย์เรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมแบ่งปันประสบการณ์และความรู้ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจร่วมกัน พร้อมทั้งเสนอแนวทางและวิเคราะห์ผลลัพธ์จากการดำเนินงานที่ผ่านมา

ครั้งที่ ๓

สรุปผลการถอดบทเรียนโดยจัดทำรายงานที่ครอบคลุม ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และทบทวนเนื้อหาที่ได้เรียนรู้ จากนั้นคืนข้อมูลและบทเรียนที่ได้ให้แก่เกษตรกรต้นแบบ เพื่อร่วมวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ รวมถึงอุปสรรคที่พบ เพื่อวางแผนปรับปรุงในอนาคต

เครื่องมือที่ใช้

๑. กระดาษฟลิปชาร์ต (Flipchart): เป็นเครื่องมือหลักที่ใช้ในการระดมความคิดและบันทึกข้อมูล สามารถใช้เขียนหัวข้อคำถามหลัก และแปะกระดาษโพสต์อิทที่ผู้เข้าร่วมเขียนไว้

๒. กระดาษโพสต์อิท (Post-it): ใช้สำหรับให้ผู้เข้าร่วมแต่ละคนเขียนแนวคิดหรือประสบการณ์ของตนเอง ซึ่งช่วยให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียม

๓. ปากกาเคมี: ใช้สำหรับเขียนหัวข้อบนกระดาษฟลิปชาร์ตและใช้เขียนข้อมูลบนกระดาษโพสต์อิท

๔. แบบสอบถาม (Questionnaire): อาจใช้เป็นเครื่องมือเสริมเพื่อเก็บข้อมูลเชิงปริมาณเพิ่มเติม เช่น จำนวนผลผลิตที่เพิ่มขึ้น หรือค่าใช้จ่ายที่ลดลง เพื่อนำมาสนับสนุนข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

๓.๑ ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินการถอดบทเรียน

๓.๑.๑ การวางแผน : การขาดการวางแผนงานที่รัดกุมและชัดเจนส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมถอดบทเรียนไม่บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน และทำให้เกิดความสับสนในขั้นตอนการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล ส่งผลให้ข้อมูลที่ได้ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการถอดบทเรียน

๓.๑.๒ ด้านเจ้าหน้าที่ : เจ้าหน้าที่บางส่วนยังขาดความรู้และความเข้าใจในขั้นตอนหรือวิธีการดำเนินการถอดบทเรียนอย่างถูกต้องครบถ้วน ซึ่งเป็นข้อจำกัดที่ทำให้กระบวนการไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๑.๓ เกษตรกรต้นแบบ : เกษตรกรต้นแบบส่วนใหญ่ยังไม่มีการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลหรือเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ ทำให้ต้องอาศัยการจดจำซึ่งอาจก่อให้เกิดความคลาดเคลื่อน และทำให้ข้อมูลที่ได้ไม่ครบถ้วน มีรายละเอียดไม่ชัดเจน ส่งผลต่อความล่าช้าและความไม่สอดคล้องกับระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนงาน

๓.๒ ข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

๓.๒.๑ การวางแผน : ควรจัดทำแผนการดำเนินงานอย่างละเอียดชัดเจน พร้อมกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคคลในแต่ละส่วนงาน และตั้งเป้าหมายในการถอดบทเรียนอย่างชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามวัตถุประสงค์

๓.๒.๒ ด้านเจ้าหน้าที่ : จำเป็นต้องมีการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่โดยจัดอบรมหรือให้ความรู้เพิ่มเติมในกระบวนการถอดบทเรียน เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินงานได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๓.๒.๓ เกษตรกรต้นแบบ : แนะนำให้เกษตรกรต้นแบบมีการบันทึกข้อมูลและจัดเก็บเอกสารอย่างเป็นระบบ รวมทั้งจัดทำแฟ้มข้อมูลพื้นฐาน ผลงาน รูปภาพ และข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรมที่ผ่านมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยให้สามารถนำข้อมูลมาใช้ประกอบการถอดบทเรียนได้อย่างครบถ้วนและมีคุณภาพ